

OBSAH

Ú V O D E M - sedmero užitečných poznámek a informací	3
I. VZNIK, VÝVOJ A POVAHA EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ	6
1. Zrození Evropských společenství	6
A) POLITICKÉ SOUVISLOSTI	7
B) HOSPODÁŘSKÉ SOUVISLOSTI	8
C) BEZPEČNOSTNÍ SOUVISLOSTI	9
D) ZALOŽENÍ EVROPSKÉHO SPOLEČENSTVÍ UHLÍ A OCELI (ESUO) ..	10
E) ZALOŽENÍ EVROPSKÉHO HOSPODÁŘSKÉHO SPOLEČENSTVÍ (EHS) A EVROPSKÉHO SPOLEČENSTVÍ ATOMOVÉ ENERGIE (ESAE - EURATOM)	12
2. Právní povaha Evropských společenství	13
A) NADSTÁTNOST (SUPRANACIONALITA)	15
B) EVROPSKÁ UNIE	16
3. Právní postavení Evropských společenství	18
A) MEZINÁRODNĚ PRÁVNÍ SUBJEKTIVITA EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ	19
1. Způsobilost uzavírat mezinárodní smlouvy	20
a) Dohody o přidružení	21
b) Obchodní dohody	24
c) Dohody o přijetí	25
2. Výsady a imunity	26
3. Mezinárodně právní odpovědnost	27
4. Udržování (diplomatických) styků	27
B) VNITROSTÁTNÍ PRÁVNÍ SUBJEKTIVITA EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ	28

II.	ORGANIZAČNÍ STRUKTURA EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ	31
1.	Evropský parlament	32
	A) SLOŽENÍ	33
	B) ORGANIZACE ČINNOSTI EVROPSKÉHO PARLAMENTU	34
	C) PRAVOMOCI	36
	1. Účast v normotvorné (legislativní) činnosti	36
	2. Mezinárodní vztahy	39
	3. Účast v projednávání rozpočtu	39
	4. Slyšení Parlamentu	40
	5. Vyslovení nedůvěry	40
	6. Parlamentní otázky	41
	7. Výroční zprávy	42
	8. Stížnosti	42
2.	Rada	43
	A) SLOŽENÍ	43
	1. Výbor stálých zástupců (COREPER)	44
	2. Evropská rada	45
	3. Zástupci členských států v Radě	46
	B) ORGANIZACE ČINNOSTI RADY	47
	1. Hlasování	47
	2. Způsob práce Rady	50
	3. Generální sekretariát	50
	C) PRAVOMOCI	51
	1. Rozhodovací pravomoc	51
	2. Mezinárodní vztahy	52
	3. Změny smluv	52
	4. Koordinace hospodářské politiky	52
	5. Evropská politická spolupráce	53
3.	Komise	54
	A) SLOŽENÍ	54
	B) ORGANIZACE ČINNOSTI KOMISE	57

C) PRAVOMOCI	58
1. Prosazování práva Evropských společenství (kontrolní pravomoc)	59
2. Doporučení a posudky	60
3. Rozhodovací pravomoc	60
4. Pravomoci propůjčené Radou	61
5. Účast v normotvorné (legislativní) činnosti	62
6. Mezinárodní vztahy	63
7. Finanční pravomoci	63
8. Všeobecná zpráva	63
4. Soudní dvůr	64
A) FUNKCE	64
B) SLOŽENÍ	64
C) GENERÁLNÍ ADVOKÁTI	66
D) ORGANIZACE ČINNOSTI	66
E) SOUD PRVNÍ INSTANCE	67
5. Další orgány	68
A) HOSPODÁŘSKÝ A SOCIÁLNÍ VÝBOR	68
B) SOUD AUDITORŮ	69
III. PRÁVNÍ SYSTÉM SPOLEČENSTVÍ - PRAMENY A NORMOTVORBA	70
1. Pojem práva Evropských společenství	70
2. Akty členských států	71
I. ZŘIZOVACÍ SMLOUVY	72
A) PŘEHLED	72
B) PŮSOBNOST ZŘIZOVACÍCH SMLUV	72
1. Územní působnost - <i>ratione loci</i>	73
2. Osobní působnost - <i>ratione personae</i>	75
3. Časová působnost - <i>ratione temporis</i>	78
4. Věcná působnost - <i>ratione materiae</i>	79
C) ZMĚNY A DOPLŇKY (REVIZE) ZŘIZOVACÍCH SMLUV	83
D) PŘÍLOHY, PROTOKOLY A PROHLÁŠENÍ	85
II. SUBSIDIÁRNÍ SMLOUVY	85
III. AKTY ZÁSTUPCŮ ČLENSKÝCH STÁTŮ	85

3.	Akty orgánů Společenství	86
	A) DRUHY AKTŮ SPOLEČENSTVÍ	86
	B) LEGISLATIVNÍ PRAVOMOCI SPOLEČENSTVÍ	87
	C) DELEGACE PRAVOMOCÍ	90
	D) FORMÁLNÍ NÁLEŽITOSTI AKTŮ SPOLEČENSTVÍ	90
	E) PROCEDURA LEGISLATIVNÍ ČINNOSTI SPOLEČENSTVÍ	92
	F) PUBLIKACE A NOTIFIKACE	92
4.	Akty smíšené povahy	94
5.	Obecné zásady právní	94
IV.	APLIKACE PRÁVA SPOLEČENSTVÍ	96
1.	Základní zásady aplikace práva Společenství	96
	A) PRINCIP PŘÍMÉ PŮSOBNOSTI	96
	1. Pojem	96
	2. Jednotlivé prameny práva z hlediska přímé působnosti	99
	B) PRINCIP NADŘAZENOSTI PRÁVA SPOLEČENSTVÍ	102
2.	Prejudiciální otázky	105
	A) POJEM PREJUDICIÁLNÍ OTÁZKY	105
	B) PŘEDMĚT PREJUDICIÁLNÍ OTÁZKY	107
	C) VYMEZENÍ SOUDU VE SMYSLU ČLÁNKU 177 SMLOUVY EHS	109
	D) POVINNOST PODAT NÁVRH NA ŘEŠENÍ PREJUDICIÁLNÍ OTÁZKY	110
	E) PROCESNÍ OTÁZKY	112
3.	Vynutitelnost práva Společenství	113
	A) POJEM	113
	B) FORMY PORUŠENÍ POVINNOSTI	116
	C) VLASTNÍ ŘÍZENÍ	117
	1. Administrativní stádium	117
	2. Stádium soudní	118
4.	Řízení před Soudním dvorem a Soudem první instance	119
	A) PRAVOMOC SOUDNÍHO DVORA	119
	B) DRUHY ŽALOB K SOUDNÍMU DVORU	119

C) ŘÍZENÍ O PŘÍMÝCH ŽALOBÁCH	121
D) ŘÍZENÍ O PREJUDICIÁLNÍ OTÁZCE	123
V. PŘEHLED HMOTNÉHO PRÁVA SPOLEČENSTVÍ	124
1. Právní režim vnitřního trhu Společenství - základní svobody	124
A) VOLNÝ POHYB ZBOŽÍ	125
B) VOLNÝ POHYB OSOB A SLUŽEB	127
1. Pojem	127
2. Práva občana v EC	128
3. Sociální zabezpečení	129
4. Omezení volného pohybu osob	131
C) VOLNÝ POHYB KAPITÁLU	132
2. Společná politika Společenství	133
A) SPOLEČNÁ PRAVIDLA ZAJIŠŤUJÍCÍ FUNKOVÁNÍ SPOLEČNÉHO TRHU	133
I. Pravidla hospodářské soutěže	133
II. HARMONIZACE VNITROSTÁTNÍHO ZÁKONODÁŘSTVÍ	136
1. Duševní vlastnictví	139
2. Fiskální (daňové) věci	140
B) SPOLEČNÁ POLITIKA SPOLEČENSTVÍ - OBECNÁ HOSPODÁŘSKÁ A MĚNOVÁ POLITIKA	141
I. HOSPODÁŘSKÁ POLITIKA	141
1. Koordinace národních hospodářských politik členských států	141
2. Finanční pomoc Společenství členským státům	142
II. MĚNOVÁ POLITIKA	142
a) ECU (European Currency Unit)	143
b) Mechanismus peněžní směny (MPS)	143
c) Praktické fungování EMS	143
III. HOSPODÁŘSKÁ A MĚNOVÁ UNIE	144
C) SPOLEČNÁ POLITIKA SPOLEČENSTVÍ V JEDNOTLIVÝCH OBLASTECH	144
I. POLITIKA V OBLASTECH STANOVENÝCH SMLOUVAMI EHS A ESUO	144
II. SPOLEČNÁ POLITIKA V OBLASTECH DALŠÍCH	146

VI. MAASTRICHTSKÁ SMLOUVA O EVROPSKÉ UNII	148
PŘÍLOHA I - Chronologický přehled výstavby evropské integrace	151
PŘÍLOHA II - Výkladový slovníček vybraných pojmů vztahujících se k evropské integraci	154
Použitá literatura	166
Obsah	168